

ODŮVODNĚNÍ

vyhlášky o žádostech a některých informacích podle zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech

A. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Senát dne 22. července 2020 schválil návrh zákona, kterým se mění zákon o bankách a zákon o spořitelních a úvěrních družstvech (senátní tisk č. 287). Součástí tohoto návrhu zákona je nové zmocnění pro ČNB stanovit vyhláškou podrobnosti náležitostí žádostí o povolení k přeměnám bank a družstevních záložen a jiné souhlasy a jejich formát a další technické náležitosti.

Doposud byla problematika náležitostí žádostí podle zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech součástí vyhlášky č. 233/2009 Sb.¹ Tato vyhláška se však po provedení řady novel stala poměrně nepřehlednou a v důsledku změn zákonů a vydání nařízení EU upravujících žádosti došlo k podstatnému zúžení jejího obsahu. Byly vydány samostatné vyhlášky podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech a zákona o podnikání na kapitálovém trhu a nedávno též samostatná vyhláška podle novely zákona o doplňkovém penzijním spoření (č.199/2020 Sb.). Ve vyhlášce č. 233/2009 Sb. zůstala pouze úprava pro banky a družstevní záložny, avšak ve velmi nevhovující struktuře.

Promítnutí navrhované novely zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech do vyhlášky č. 233/2009 Sb., proto nepovažujeme za efektivní. Za vhodnější a uživatelsky komfortnější způsob úpravy považujeme vydání nové samostatné vyhlášky k žádostem a informacím podle zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech. Současně by došlo ke zrušení vyhlášky č. 233/2009 Sb.

Předkládaný návrh vyhlášky přebírá z dosavadní vyhlášky č. 233/2009 Sb., úpravu žádostí týkajících se bankovní licence a povolení družstevní záložny a souhlasu k nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti. Pro tyto žádosti vyhláška v souladu se zmocněním stanovuje tiskopisy žádosti a jejich přílohy.

Část druhá vyhlášky reaguje na novelu zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, která obsahuje nové zmocnění pro Českou národní banku k vydání vyhlášky upravující podrobnosti náležitostí žádosti k přeměně banky nebo družstevní záložny a dalším souhlasům podle těchto zákonů (např. zrušení nebo snížení kapitálu banky, zrušení nebo snížení výše členského příspěvku družstevní záložny). Vzhledem k tomu, že Česká národní banka nedisponovala pro tyto případy zmocněním k vydání vyhlášky, byly doposud žádosti o předchozí souhlas s přeměnou a jiné souhlasy upraveny pouze ve formě úředního sdělení.² Účelem tohoto úředního sdělení bylo informovat

¹ Vyhláška č. 233/2009 Sb., o žádostech, schvalování osob a způsobu prokazování odborné způsobilosti, důvěryhodnosti a zkušenosti osob, která původně upravovala žádosti podle zákona o bankách, zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, zákona o kolektivním investování, zákona o podnikání na kapitálovém trhu, zákona o důchodovém spoření a zákona o doplňkovém penzijním spoření.

² Úřední sdělení České národní banky ze dne 20. prosince 2010 k žádostem o udělení souhlasu České národní banky ve věcech dispozice s podnikem, ukončení činnosti nebo přeměny úvěrové instituce, snížení základního kapitálu banky, převzetí dluhů banky v nucené správě nebo snížení výše základního členského vkladu člena družstevní záložny.

potenciální žadatele o údajích a dokladech, které je potřebné poskytnout v souvislosti s těmito žádostmi a urychlit tím průběh správního řízení. V případě těchto žádostí obsahuje návrh zákona odlišné zmocnění (podrobnosti náležitostí žádosti) a vzor žádosti tedy nebude upraven přímo a závazně vyhláškou, ale uveřejněn na internetových stránkách České národní banky, kde bude žadatelům k dispozici.

V rámci přípravy novely zákona dále došlo k úpravě zmocnění pro Českou národní banku v souvislosti s žádostí zahraniční banky o licenci pro výkon činnosti na území ČR prostřednictvím své pobočky. Nově má Česká národní banka stanovit podrobnosti náležitostí žádostí. Stejně jako v předchozím případě nebude vzor žádosti součástí vyhlášky, nýbrž bude k dispozici na internetových stránkách.

Zákonné zmocnění k vydání vyhlášky upravující žádosti o předchozí souhlas podle § 16 odst. 1 zákona o bankách a podle § 13 odst. 4 a 5 a § 1 odst. 7 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech v zásadě pouze směřuje ke sjednocení právní úpravy obou dotčených právních norem v případě přeměn a obdobných záležitostí s ostatními sektorovými zákony. Zároveň i posiluje právní postavení České národní banky, pokud jde o vyžadování požadovaného okruhu dokladů pro účely jejího rozhodnutí.

Návrh vyhlášky také zohledňuje návrh novely zákona o bankách a dalších zákonů připravený v rámci transpozice směrnice CRD5 a adaptace na nařízení CRR2 (aktuálně projednávaný komisemi Legislativní rady vlády). V jeho rámci dochází k dílčím technickým úpravám zákona obsaženého ve sněmovním tisku 559, které jsou relevantní pro předložený návrh vyhlášky.

Vzhledem k tomu, že žádosti o povolení k činnosti úvěrové instituce by měly být stanoveny přímo použitelnými nařízeními EU,³ obsahuje návrh vyhlášky ustanovení, podle kterého od nabytí účinnosti příslušných nařízení pozbývají dotčená ustanovení vyhlášky platnosti. Rozsah informací požadovaných v těchto nařízeních byl zohledněn i v rámci přípravy vyhlášky. Podkladem pro stanovení míry informací byly i další dokumenty na evropské úrovni, zejména obecné pokyny evropských orgánů dohledu k posuzování vedoucích osob.⁴ Tyto pokyny poskytují vodítka například pro postupy výběru a posuzování členů vedoucího orgánu, posuzování dostatečného času pro výkon funkce nebo pro vyhodnocování znalostí, zkušeností nebo bezúhonnosti těchto osob. Pokyny se vztahují na banky, družstevní záložny a finanční holdingové osoby a smíšené finanční holdingové osoby a dále též na obchodníky s cennými papíry.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním

Návrh vyhlášky je v souladu se zmocněním uvedeným v ustanoveních § 4 odst. 8, § 5 odst. 5, § 16 odst. 7, § 20 odst. 4 a § 26g zákona o bankách a § 1 odst. 8, § 2a odst. 1, § 2b odst. 4, § 5a odst. 3 a § 13 odst. 6 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie,

³ Regulatory Technical Standards under Article 8(2) of Directive 2013/36/EU on the information to be provided for the authorisation of credit institutions, the requirements applicable to shareholders and members with qualifying holding and obstacles which may prevent the effective exercise of supervisory powers.

Implementing Technical Standards under Article 8(3) of Directive 2013/36/EU on standards, templates and procedures for the provision of the information required for the authorisation of credit institutions.

⁴ Obecné pokyny k posuzování vhodnosti členů vedoucího orgánu a osob v klíčových funkcích (EBA/GL/2017/12)

judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná vyhláška není transpozičním předpisem. Návrh předkládané vyhlášky pouze v souladu s příslušnými zmocněními v zákonu o bankách a zákonu o spořitelních a úvěrních družstvech podává výčet příloh nebo podrobnosti náležitostí k prokázání splnění požadavků stanovených těmito zákony. S ohledem na připravované přímo použitelné předpisy uvedené výše návrh vyhlášky obsahuje ustanovení, podle kterého ode dne nabytí účinnosti těchto předpisů pozbývají platnosti dotčená ustanovení vyhlášky.

Předmětu návrhu se dále dotýkají předpisy EU, které nemají obecně závaznou povahu – obecné pokyny EBA.

Předkládaný návrh vyhlášky je slučitelný s právem Evropské unie.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Zákon o bankách a zákon o spořitelních a úvěrních družstvech s vydáním prováděcího předpisu výslovně počítají.

Promítnutí žádostí podle návrhu zákona do vyhlášky č. 233/2009 Sb., považuje Česká národní banka již za neefektivní, neboť v blízké budoucnosti se předpokládá zrušení této vyhlášky v návaznosti na vydání přímo použitelných předpisů Evropské unie upravujících informace, které musí žadatel předložit v žádosti o povolení k činnosti úvěrové instituce povolovací autoritě. Dále po všech v minulosti provedených úpravách (vydání samostatných vyhlášek podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech a zákona o podnikání na kapitálovém trhu) a promítnutí četných novel výchozích zákonů se dosavadní vyhláška již stává nevyhovující a nepřehlednou.

Vyčlenit problematiku žádostí podle zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech z vyhlášky č. 233/2009 Sb., a vydat novou samostatnou vyhlášku podle uvedeného zákona považujeme za vhodnější a uživatelsky komfortnější řešení.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty.

Návrh vyhlášky nemá dopad na podnikatelské prostředí, případné administrativní náklady vyplývají již přímo ze zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.

Předkládaný návrh vyhlášky nemá žádné negativní sociální dopady, včetně dopadů na rodiny, ani nemá žádné dopady na specifické skupiny obyvatel, na osoby sociálně slabé, ani na osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Předkládaný návrh vyhlášky nemá žádné negativní dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, která by byla diskriminační.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních

údajů

Navrhovaná právní úprava má dopad na ochranu soukromí a na ochranu osobních údajů.

Navrhovaná právní úprava je v souladu nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Návrh vyhlášky je rovněž v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Požadavky vyplývající z návrhu zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech promítnuté do návrhu vyhlášky upravující náležitosti žádostí podle těchto zákonů nepředstavují oproti dosavadní právní úpravě navýšení rozsahu zpracování osobních údajů; to zahrnuje i údaje týkající se svéprávnosti (zvláštní kategorie osobních údajů) a rozsudků v trestních věcech a trestných činů. Správní činnost a postupy České národní banky jsou dlouhodobě ustálené, transparentní a důvěryhodné, a to včetně náležitého zacházení s osobními údaji. Poskytnuté osobní údaje obsažené v tiskopisu žádosti a jeho přílohách Česká národní banka zpracovává výhradně pro účely související s plněním svých povinností ve správním řízení o konkrétní žádosti a pro účely dohledu nad finančním trhem, včetně případných vedení správních řízení „sankčního charakteru“, zejména řízení o uložení opatření k nápravě a o uložení pokuty. Právním základem pro zpracování osobních údajů je jednak nezbytnost jejich zpracování při plnění právní povinnosti dle § 4 odst. 8, § 5 odst. 5, § 16 odst. 7, § 20 odst. 4 a § 26g zákona o bankách a podle § 1 odst. 8, § 2a odst. 1, § 2b odst. 4, § 5a odst. 3 a § 13 odst. 6 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a dále při plnění úkolů ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je správce pověřen.

Těmito úkoly prováděnými ve veřejném zájmu, resp. úkoly prováděnými při výkonu veřejné moci jsou v obecné rovině úkoly uvedené v § 1 odst. 1 a § 2 odst. 2 zákona o České národní bance. V návaznosti na toto obecné vymezení pak specifikaci a konkretizaci těchto úkolů obsahují zejména § 44 a § 44b zákona o České národní bance. V této souvislosti jsou údaji týkajícími se duševního zdraví fyzické osoby údaje o zdravotním stavu takové osoby, přičemž tyto údaje spadají do tzv. zvláštní kategorie osobních údajů. Zpracování těchto údajů je nezbytné z důvodu významného veřejného zájmu, jímž je stabilita finančního trhu v České republice zajišťovaná prostřednictvím výkonu dohledu; v případě údajů týkajících se svéprávnosti v souvislosti s výkonem dohledu je jejich zpracování zakotveno v § 44b odst. 7 zákona o České národní bance. Obdobně je toto ustanovení relevantní s ohledem na zpracování osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech a trestných činů, jejichž zpracování nelze vyloučit v souvislosti se zjišťováním bezúhonnosti.

Pro řádný výkon dohledových činností v oblasti pokryté zákonem o bankách a zákonem o spořitelních a úvěrních družstvech, resp. návrhem této vyhlášky je zpracování osobních údajů nezbytné. Výkon těchto činností nelze zajistit bez zpracování osobních údajů nebo efektivnějším způsobem či jinými prostředky, jež by byly pro soukromí méně invazivní. Zpracování osobních údajů je ve vztahu k vymezeným účelům také přiměřené, jelikož je zpracováním možné těchto účelů dosáhnout a zároveň nejsou překročeny meze toho, co je pro naplnění účelů skutečně nezbytné.

Zaměstnanci České národní banky jsou ze zákona povinni zachovávat mlčenlivost ve služebních věcech při výkonu své činnosti. Údaje a informace získané v rámci správního řízení jsou dostatečným způsobem zabezpečeny a mají k nim přístup pouze zaměstnanci, kteří konkrétní žádost vyřizují, případně se k ní vyjadřují nebo o ní rozhodují. Všichni zaměstnanci České národní banky přicházející do styku s osobními údaji se musí

řídít pokyny upravujícími organizační zajištění, zásady a pravidla zpracování osobních údajů a jejich ochranu Českou národní bankou podle uvedeného nařízení a i dalšími vydanými vnitřními postupy souvisejícími s ochranou osobních údajů.

Veškeré podklady, které Česká národní banka s žádostí obdrží, jsou uchovány po dobu stanovenou právními předpisy a pokyny České národní banky pro organizaci spisové služby a archivnictví v České národní bance, přičemž tyto podklady Česká národní banka nikomu nezpřístupňuje, nestanoví-li jiný právní předpis jinak.

Česká národní banka zveřejňuje o povoleném subjektu pouze informace v rozsahu povinně uveřejňovaných informací daném příslušným zákonem, a to v souvislosti s povinností vést seznam, resp. registr regulovaných osob, který je veřejně přístupný na internetových stránkách České národní banky.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Návrh vyhlášky je v souladu s rozsahem zmocnění podle § 4 odst. 8, § 5 odst. 5, § 16 odst. 7, § 20 odst. 4 a § 26g zákona o bankách a § 1 odst. 8, § 2a odst. 1, § 2b odst. 4, § 5a odst. 3 a § 13 odst. 6 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a v žádném směru nepřesahuje kompetence České národní banky.

Česká národní banka vykonává v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance, dohled nad subjekty finančního trhu a má dostatečné nástroje pro kontrolu dodržování zákonů a dalších prováděcích právních předpisů i podmínek, za nichž bylo oprávnění uděleno. Česká národní banka je správním orgánem a je oprávněna rozhodovat ve věcech, které spadají do její působnosti. Působnost a odpovědnost jednotlivých útvarů při výkonu dohledu jsou v České národní bance stanoveny vnitřním předpisem. Organizační struktura České národní banky je k dispozici veřejnosti na jejích internetových stránkách. Pro výkon činnosti České národní banky jsou nastaveny odpovídající kontrolní mechanismy, které jsou pravidelně ověřovány a aktualizovány.

Právní předpisy, které upravují povolovací řízení, jsou uveřejněny na internetových stránkách České národní banky. Na internetových stránkách bude možné nalézt výklady a odpovědi na časté dotazy týkající se subjektů, které vykonávají činnost podle příslušného zákona.

Potenciální korupční riziko může vzniknout při rozhodování o udělení oprávnění k činnosti, ale je zcela minimální s ohledem na nastavené kontrolní mechanismy v rámci České národní banky a možnost zákonného přezkumu rozhodnutí České národní banky. Podmínky pro udělení oprávnění k činnosti jsou vymezeny přímo zákonem o bankách a zákonem o spořitelních a úvěrních družstvech. Vyhláška kromě náležitostí, které již stanoví zákon, specifikuje doklady a údaje, kterými se splnění zákonné podmínky dokládá. Při splnění zákonných podmínek vzniká žadateli nárok na udělení oprávnění. Řízení ve věci žádosti o udělení oprávnění se řídí správním řádem. Neúspěšný žadatel má právo podat rozklad, který přezkoumává bankovní rada České národní banky. Proti pravomocnému rozhodnutí České národní banky je možná obrana ve správním soudnictví.

U navrhované vyhlášky nebyla po jejím vyhodnocení podle metodiky CIA (Corruption Impact Assessment) korupční rizika zjištěna.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádný dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

10. Konzultace

Návrh vyhlášky byl konzultován s Ministerstvem financí a dotčenými asociacemi subjektů působících na finančním trhu (Česká bankovní asociace, Asociace úvěrových institucí a Asociace družstevních záložen).

Meziresortní připomínkové řízení k návrhu vyhlášky proběhlo od 28. května do 18. června 2020. Návrh vyhlášky byl zaslán znovu ke konzultaci též dotčeným asociacím. Vypořádání připomínek bylo s připomínkovými místy projednáno a vyhláška je předkládána bez rozporu.

Návrh vyhlášky nepodléhá konzultaci s Evropskou centrální bankou podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES ze dne 29. června 1998 o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

Předkládaný návrh neobsahuje řešení, která by představovala zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

Vyhláška byla navržena do Plánu vyhlášek na rok 2019 s tím, že se neprovede hodnocení dopadů regulace podle Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA).

Na základě čl. 3.8 písm. g) RIA nebylo u vyhlášky provedeno samostatné hodnocení dopadů regulace, neboť hodnocení dopadů je obsaženo již v RIA k návrhu zákona, kterým se mění zákon o bankách a zákon o spořitelních a úvěrních družstvech. Současně nejsou v návrhu identifikovány nové dopady a návrh prováděcího právního předpisu není zpracován nad rámec provedené RIA k návrhu uvedeného zákona.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

Tento paragraf obsahuje výčet žádostí a informací podle zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, které jsou předmětem úpravy vyhlášky. V souladu s odlišným zmocněním v zákonech stanovuje vyhláška:

- a) podrobnosti náležitostí žádosti (povolení k přeměnám bank a družstevních záložen a licence pro pobočku),
- b) vzory tiskopisů žádosti (bankovní licence a povolení družstevní záložny a souhlasu k nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti),
- c) podklady prokazující důvěryhodnost a zkušenost osob ve vedení finanční holdingové osoby nebo smíšené holdingové osoby.

V případě žádostí o povolení k přeměnám bank a družstevních záložen a o licenci pro pobočku zahraniční banky budou vzory těchto žádostí uveřejněny na internetových stránkách České národní banky, kde budou žadatelům k dispozici.

K § 2

Tento paragraf definuje některé pojmy, které vyhláška používá a jejichž zavedení by mělo zpřehlednit předpis a zjednodušit orientaci pro žadatele, neboť jde o pojmy, které se ve vyhlášce několikrát opakují a jejichž obsah je věcně rozsáhlý. Většina pojmů obsahově odpovídá jejich definičnímu vymezení v jiných vyhláškách, které stanoví v souladu s příslušným sektorovým zákonem náležitosti žádosti k výkonu příslušné činnosti.

Jde např. o trestní bezúhonnost, která se prokazuje výpisem z Rejstříku trestů a dokladem o bezúhonnosti vydaným cizím státem v případě, že osoba je občanem cizího státu, měla zde sídlo nebo se po stanovenou dobu zde zdržovala nebo podnikala. Fyzická osoba, která

je občanem České republiky, bude muset, naplňuje-li danou podmínku, rovněž předložit tento doklad. Za doklad o bezúhonnosti vydaný cizím státem se v případě fyzické osoby, která měla nebo má bydliště v jiném členském státě Evropské unie nebo která je nebo byla státním příslušníkem jiného členského státu Evropské unie, považuje rovněž výpis z Rejstříku trestů, jehož přílohou jsou i informace o pravomocných odsouzeních fyzické osoby za trestné činy a o navazující údaje o těchto odsouzeních zapsaných v evidenci tohoto státu (§ 13 odst. 2 a 3 ve spojení s § 16g zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů).

Výpis z evidence Rejstříku trestů se k žádosti nepřikládá (s výjimkou posledně uvedeného případu výše), a to v návaznosti na oprávnění České národní banky k podání žádosti o výpis z evidence Rejstříku trestů podle § 44b odst. 7 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů. Pro vyžádání výpisu z evidence Rejstříku trestů však musí mít Česká národní banka k dispozici osobní údaje fyzické osoby v rozsahu požadavků pro elektronické podání žádosti orgánem státní správy (u fyzických osob jde např. o rodné číslo, rodné příjmení, pohlaví, stát narození).

Pokud jde o definici dokladů k posouzení důvěryhodnosti, jedná se o soubor informací a údajů podávající výčet podkladů k vyhodnocení bezúhonnosti dané osoby a její dosavadní činnosti. Česká národní banka při posuzování důvěryhodnosti zohledňuje dodržování právních a etických pravidel i morální profil posuzované osoby a její integritu. Česká národní banka přihlíží zejména k tomu, zda posuzovaná osoba byla v minulosti odsouzena pro trestný čin, zda jí v souvislosti s výkonem povolání, zaměstnání, funkce nebo podnikatelské činnosti nebyla uložena sankce za přešůpek nebo povinnost k náhradě škody, zda dostála svým povinnostem vůči orgánu dohledu (dozoru) a zda dbala zásad poctivého obchodního styku. Další podrobnosti jsou obsaženy v dotazníku k posouzení důvěryhodnosti, který obsahuje např. zahájená trestní a správní řízení.

Z důvodu zjednodušení textu vyhláška stanovuje, co se rozumí identifikačními údaji. Informace, které jsou požadovány k identifikaci společníků, vedoucích osob a dalších osob podle této vyhlášky jsou v souladu s aktuální terminologií užívanou v občanském zákoníku a dále zejména v § 2 odst. 1 písm. h) zákona č. 256/2004, o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

Pojem údaje o osobách s úzkým propojením obsahuje výčet informací, které Česká národní banka potřebuje k tomu, aby mohla kvalifikovaně vyhodnotit, zda jsou splněny požadavky zákona. Součástí tohoto pojmu jsou též identifikační údaje 10 největších společníků právnické osoby s úzkým propojením podle podílu na hlasovacích právech, nebo všech společníků, má-li jich právnická osoba méně než 10, a údaje o výši jejich podílu na základním kapitálu nebo hlasovacích právech. Důvodem je potřeba ověřit, zda vazba žadatelem označená jako úzké propojení již dále nepokračuje („neprorůstá“ do jiných pater organizace skupiny). Tato úprava by pro dotčené subjekty neměla představovat novou administrativní zátěž, a to vzhledem k obecné povinnosti právnických osob vést seznam svých společníků.

Dalším používaným pojmem jsou finanční výkazy obsahující výčet dokumentů k vyhodnocení finančního zdraví posuzovaných osob tak, aby do regulovaného sektoru vstupovaly osoby s transparentními a dostatečnými finančními zdroji.

Vyhláška dále pro zjednodušení textu zavádí pojem regulovaná instituce, kterou je pro účely vyhlášky osoba se sídlem v jiném členském státě, jež podléhá dohledu v tomto státě a jejíž předmět činnosti je obdobný činnosti banky nebo spořitelního a úvěrního družstva, obchodníka s cennými papíry, pojišťovny, zajišťovny, platební instituce, instituce elektronických peněz nebo správce informací o platebním účtu nebo jejíž předmět činnosti je jiná regulovaná činnost vykonávaná na finančním trhu.

Vyhláška podobně jako obdobné vyhlášky definuje pojem strategický záměr. Účelem je zjistit motivaci a záměry související s držením podílu i předpokládanou míru zapojení do řízení banky nebo družstevní záložny. Nejde jen o vysvětlení přímého zapojení do obchodního vedení, ale i způsobu výkonu hlasovacích práv na valné hromadě. Míra zapojení může být dána výší podílu osoby a jejím zájmem aktivně se zapojit do rozhodování o jejím zastoupení ve vedení společnosti a volených orgánech. Informace o míře zapojení by měla být posuzována v kontextu s některými informacemi uvedenými v dokladu souvisejícím s nabytím nebo zvýšením kvalifikované účasti.

Za účelem zjednodušení textu vyhláška dále vymezuje pojem vedoucí osoba, a to pomocí odkazu na příslušná ustanovení zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech. Vedoucí osobou banky je nejen člen statutárního orgánu, člen správní rady, člen dozorčí rady a vedoucí pobočky, ale i osoba, která jiným způsobem skutečně řídí činnost právnické osoby, ale není členem těchto orgánů nebo vedoucím pobočky. V případě družstevní záložny je její vedoucí osobou člen představenstva, kontrolní komise a úvěrové komise a osoba skutečně řídící činnost družstevní záložny. Vedoucími osobami jsou i všechny tyto osoby ve finanční holdingové osobě a smíšené finanční holdingové osobě.

K § 3

Ustanovení upravuje podrobnosti náležitostí žádosti o souhlas k uzavření smlouvy, na jejímž základě dochází k dispozici s obchodním závodem nebo jeho částí. Jde zejména o popis dopadů na výkon činností banky nebo družstevní záložny, jejich organizační strukturu a kapitál na individuálním a konsolidovaném základě a návrh smlouvy, na jejímž základě dochází k dispozici s obchodním závodem.

K § 4, 6 a 7

Tato ustanovení upravují podrobnosti náležitostí žádosti o zrušení banky nebo družstevní záložny, ukončení povolených činností banky a o snížení základního kapitálu banky. Požadované informace se soustřeďují na způsob vypořádání pohledávek a závazků v zájmu zamezení negativních dopadů na klienty banky nebo družstevní záložny a v případě snížení kapitálu na dodržování obezřetnostních pravidel.

K § 5 a 8

U žádosti o přeměnu banky nebo družstevní záložny se stanovuje výčet dokladů, které se v těchto případech standardně vyžadují (např. projekt přeměny, společné zprávy statutárních orgánů nebo zprávy statutárních orgánů zúčastněných společností o přeměně, znalecká zpráva nebo zprávy, konečné účetní závěrky, zahajovací rozvaha nástupnické společnosti, zpráva auditora). Za nástupnickou společnost by dále měly být předloženy zejména informace o naplnění obezřetnostních pravidel (kapitálových požadavků).

Další požadované doklady by měly prokázat, že podmínky stanovené zákonem budou splněny i po uskutečnění přeměny a že v důsledku přeměny nedojde k ohrožení práv klientů. V případě změny právní formy žadatel postupuje podle zákona č. 128/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev.

K § 9 a 10

Tato ustanovení upravují podrobnosti náležitostí žádosti o souhlas se změnou právní formy družstevní záložny na akciovou společnost v souvislosti s přeměnou družstevní záložny na banku a dále souhlas se snížením výše základního členského vkladu družstevní záložny. Česká národní banka by měla mít k dispozici mimo jiné informace o dopadech snížení

základního členského vkladu na dodržování obezřetnostních pravidel.

K § 11

Česká národní banka musí být předem informována o navrhovaných změnách ve vedení finanční holdingové osoby nebo smíšené holdingové osoby a zároveň jí musí být poskytnuty podklady, které budou prokazovat důvěryhodnost a zkušenost navrhovaných osob. Jde o vyhláškou vymezený doklad k posouzení důvěryhodnosti, životopis obsahující údaje o vzdělání a údaje o odborné praxi a dále popis pracovní náplně funkce, kterou má vedoucí osoba vykonávat včetně předpokládané působnosti a pravomoci. Tento popis může být nahrazen vnitřním předpisem holdingové osoby. Současně by měla být předložena zpráva s vyhodnocením vhodnosti navrhované osoby z hlediska individuální vhodnosti této osoby a z hlediska kolektivní vhodnosti příslušného orgánu jako celku.⁵

K § 12

Tento paragraf upravuje podrobnosti náležitostí žádosti k výkonu činnosti pobočky, kterou zřizuje v České republice zahraniční banka se sídlem mimo členský stát Evropské unie. Výčet dokumentů, které předkládá zahraniční banka k žádosti, je stanoven tak, aby umožňoval identifikovat zřizovatele pobočky zahraniční banky a umožňoval České národní bance získat potřebné informace o finančním postavení zřizovatele pobočky zahraniční banky. Jde především o informace týkající se majetkového a personálního propojení zřizovatele pobočky zahraniční banky s jinými osobami, struktury skupiny s úzkým propojením, ke které zahraniční banka patří, včetně toho, zda toto úzké propojení nebrání výkonu bankovního dohledu, obchodního záměru a činností, které bude pobočka zabezpečovat, organizační struktury pobočky, zásad vnitřního řídicího a kontrolního systému, jehož součástí jsou i pobočky v zahraničí, výše finančních zdrojů, které bude mít pobočka zahraniční banky k dispozici, průhlednosti původu těchto zdrojů poskytnutých zahraniční bankou její pobočce s ohledem na rozsah a rizikovost jejich činností a odborné způsobilosti, důvěryhodnosti a zkušenosti vedoucí osoby v pobočce.

Pro posouzení žádosti a možnosti vstupu do sektoru je rovněž podstatné, zda zahraniční banka dodržuje požadavky srovnatelné s požadavky na banky podle zákona o bankách a zda orgán dohledu země sídla žadatele bude vykonávat nad zřízenou pobočkou dohled.

K § 13

Tento paragraf upravuje přílohy žádosti o licenci pro banku a o povolení ke vzniku a podnikání družstevní záložny, které žadatel přiloží nad rámec obecných náležitostí podání podle správního řádu. Požadované přílohy obsahují výlučně informace, které souvisí s vlastní činností banky nebo družstevní záložny, ke kterým patří koncepce rozvoje činnosti, návrh řídicího a kontrolního systému, informace související s organizačním uspořádáním a zajištěním činnosti po stránce personální, technické i předpisové. Mezi tyto informace patří rovněž doklady pro posouzení důvěryhodnosti a zkušenosti vedoucí osoby a osoby s kvalifikovanou účastí, případně podle § 4 odst. 5 písm. d) zákona o bankách 20 největších akcionářů banky podle podílu na hlasovacích právech k výkonu práv akcionáře při podnikání banky, nejsou-li takové osoby s kvalifikovanou účastí. Při stanovení rozsahu informací byly vzaty v potaz požadavky na vedoucí osoby v obecných pokynech.⁶ Nově mají žadatelé

⁵ Blíže k pojmu individuální a kolektivní vhodnost v Hlavě II Obecných pokynů k posuzování vhodnosti členů vedoucího orgánu a osob v klíčových funkcích (EBA/GL/2017/12)

⁶ Obecné pokyny k posuzování vhodnosti členů vedoucího orgánu a osob v klíčových funkcích (EBA/GL/2017/12)

předložit zejména popis finančních a personálních vztahů vedoucí osoby nebo zprávu žadatele o výsledcích vyhodnocení vhodnosti vedoucí osoby z hlediska její individuální a kolektivní vhodnosti. V rámci vyhodnocení kolektivní vhodnosti se posuzuje kolektivní schopnost a diversifikace řídicího orgánu, pokud by se navrhovaná osoba stala členem tohoto orgánu.

K § 14

Obsahem ustanovení je výčet informací při žádosti o souhlas s nabytím nebo zvýšením kvalifikované účasti na bance nebo družstevní záložně nebo k jejich ovládnutí. V těchto případech jsou vyžadovány obdobné náležitosti jako při žádosti o povolení k činnosti, kdy byly předmětem posuzování i osoby s kvalifikovanou účastí. Okruh příloh předkládaných k žádosti je stanoven tak, aby byl v souladu se zákonnými podmínkami a zároveň umožňoval České národní bance z příložených údajů a informací vyhodnotit, zda osoba, která vstupuje do banky nebo družstevní záložny nebo která má tyto subjekty ovládnout, je důvěryhodná a splňuje předpoklady pro řádné a obezřetné řízení banky nebo družstevní záložny. K vyhodnocení finančního zdraví žadatele slouží zejména finanční výkazy, které mají prokázat především původ finančních zdrojů, jež mají být použity k nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti, a dále původ zdrojů ve vztahu k vykonávaným a plánovaným činnostem v bance, a to s ohledem na rozsah činností zamýšlených v plánu obchodní činnosti banky.

K § 15

Vyhláška stanoví formát žádostí a jejich příloh. Standardně se požadované dokumenty předkládají ve formátu Portable Document Format (pdf), je ale možné žádost a přílohy předložit i v jiném obdobném formátu běžně používaném v elektronickém styku.

Tento paragraf dále obsahuje ustanovení upravující postup v případě, kdy povaha věci vylučuje předložení přílohy nebo uvedení údajů podle této vyhlášky.

V odstavci 4 se stanoví, že žadatel nemusí předkládat některé informace a dokumenty veřejně dostupné z veřejných rejstříků (informace z veřejných rejstříků vedených podle zákona č. 304/2013 Sb.) nebo jiných informačních systémů veřejné správy (například informace vedené v živnostenském rejstříku podle zákona č. 455/1991 Sb.), jsou-li informace v nich vedené v aktuální podobě. Jde zejména o informace související s podnikatelskou činností dané osoby, resp. oprávněním, na základě kterého osoba provozuje podnikatelskou či živnostenskou činnost.

K § 16

V návaznosti na vydání této vyhlášky se zrušují stávající vyhláška č. 233/2009 Sb. a všechny její novely.

K § 17

V souladu s § 3 odst. 4 zákona č. 309/1999 o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv máme za to, že je zde dán naléhavý obecný zájem stanovit dřívější datum účinnosti než k 1. lednu 2021. Důvodem je skutečnost, že předložený návrh zákona, kterým je vyhláška prováděna, nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení, což připadá na 1. říjen 2020. Naléhavý obecný zájem je dán potřebou, v maximální možné míře, shodné účinnosti zákona a jeho prováděcích předpisů.

Vyhláška nabyde účinnosti k 1. říjnu 2020.

Tento paragraf dále obsahuje ustanovení, které stanovuje, že dnem nabytí účinnosti v současné době připravovaných přímo použitelných předpisů Evropské unie podle čl. 8 odst. 2 a čl. 8 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky pozbydou platnosti dotčená ustanovení vyhlášky.

V srpnu 2017 EBA (Evropský orgán pro bankovníctví) publikoval konečný návrh regulační technické normy (RTS) o informacích, které poskytne žadatel příslušným orgánům při podávání žádosti o povolení k činnosti jako úvěrová instituce, a návrh prováděcí technické normy (ITS) týkající se vzorů formulářů používaných pro tyto informace. Tyto návrhy RTS a ITS směřují k podpoře sbližování postupů dohledu, pokud jde o posuzování žadatelů. Oba návrhy byly předány Komisi a čeká se na jejich schválení. Předpisy by měly nabýt účinnosti 6 měsíců od nabytí jejich platnosti. Očekávalo se, že oba předpisy budou schváleny a publikovány v Úředním věstníku Evropské unie ještě v roce 2018. Pokud budou výše uvedené předpisy schváleny, měli by žadatelé od nabytí jejich účinnosti postupovat podle těchto dokumentů – měli by tedy k prokázání podmínek pro udělení povolení k činnosti úvěrové instituce předkládat informace a dokumenty v nich uvedené. Úvěrová instituce je definována v čl. 4 bodu 1 nařízení 575/2013. Do nabytí účinnosti by žadatelé o bankovní licenci nebo o povolení k činnosti družstevní záložny měli postupovat podle této vyhlášky, tj. předkládají zde uvedené informace, údaje a doklady.